

1944, december 8. [Slovensko.] — Rozkaz č. 30 Hlavného štábu partizánskeho hnutia v Československu všetkým veliteľom partizánskych oddielov, plukov a brigád na začatie aktívnej bojovej činnosti, na upevňovanie existujúcich a vytváranie nových partizánskych oddielov a na prípravu miestnych povstaní.

Prísne tajné!

Červená armáda úspešne rozvíja svoju ofenzívu. Blízky je deň úplného oslobodenia celého územia Československa od nemeckých okupantov. Blízky je deň triumfu, slávy bojovníkov za slobodu československého ľudu.

Obdobie dočasnej pasivity sa skončilo. Nastal čas okamžitého prechodu všetkých partizánskych síl na aktívny a rozhodný boj s nemeckými podliakmi.

V súčasnosti sa naša činnosť musí uberať v podstate tromi smermi:

1. Všetky existujúce oddiely, pluky, brigády musia okamžite prejsť na aktívnu bojovú činnosť, najmä na železničných a cestných komunikáciách, usilovať sa o upevnenie a rast operujúcich oddielov a zväzkov a organizovať nové operujúce oddiely a zväzky.

2. Príprava širokého ozbrojeného povstania v čase príchodu Červenej armády. Aby sa vytýčené úlohy najplnšie uskutočnili, rozkazujem:

I. Bojové akcie:

1. Hlavnú pozornosť sústrediť na rušenie prepravy živej sily a techniky nepriateľa smerujúcej na front i z frontu na železnici a na hradských.

2. Na železničiach všetkými spôsobmi ničiť vojenské vlaky. To je najvýhodnejší a najhospodárnejší spôsob partizánskej vojny.

3. Na hradských pripravovať nástrahy gulometčikov a samopalníkov. Miesto pre nástrahy vyberať nie ďalej ako 100 metrov [od cesty].

4. Všetmožne sa usilovať o získanie výbušnín, roznecovačov a zápalných šnúr. Prostredníctvom miestnych obyvateľov zistiť miesta bývalých dolov, kde spravidla zostali výbušniny.

5. Najmenej 15—20 % mužstva oddielov vycvičiť pre mínovanie, a najmä pre ničenie vojenských vlakov. Z tohto množstva vytvoríť špeciálne skupiny mínerov v počte 7—10 ľudí. Do týchto skupín vyberať najlepších, spravidla dobrovoľníkov.

6. Neľútostný boj so zradcami spomedzi obyvateľov i partizánov, vojakov a dôstojníkov, ktorí prešli do služieb nemeckých okupantov — to je najdôležitejšia úloha bojových akcií oddielov. Všetkých týchto nepriateľov neľútostne likvidovať a zprávy o tom rozšíriť v prostredí, odkiaľ sú.

7. Oddielom sa kategoricky zakazuje opúšťať doliny, kde majú svoje základne, bez boja. Každý oddiel a zväzok musia rozpracovať presný plán obrany svojej dislokácie s predpokladaným zničením trestného oddielu.

Program obrany — prieskum a pasce.

II. Upevnenie a rast existujúcich oddielov a organizácia nových oddielov

Partizánske hnutie je svojou povahou ozbrojeným, ľudovým, masovým, vlasteneckým hnutím za oslobodenie vlasti od cudzích okupantov.

Prvou úlohou každého partizána a organizátora partizánskeho hnutia je upevniť a rozvinúť masový ľudový boj, a nie uzatvárať sa do úzkej [...] ¹ partizánov profesionálov.

Preto je nevyhnutné:

1. Každý veliteľ oddielu, pluku, brigády musí každodenne prevádzať výcvik svojich partizánov (náplň výcviku — vojenské umenie), zvlášť si všímať najlepších a tak, ako bude rásť jednotka, menovať ich na veliteľské miesta.

2. Partizánske hnutie sa nezakladá na nejakých vopred vypracovaných stanovách a poučkách. Zakladá sa na zdravom rozume, iniciatíve, smelosti a vo svojej činnosti vychádza z konkrétnej situácie. Preto je predovšetkým nevyhnutné vyberať na veliteľské miesta najlepších a preverených ľudí.

3. Urobiť všetky opatrenia na to, aby boli oddiely skutočne bojovými oddielmi, a nie náhodným zhľukom ľudí, ktorí sa rozutekajú pri prvom výstrele nepriateľa.

4. V horských podmienkach, a tým viac v zimnom období (ťažkosti manévrovania, zásobovacie ťažkosti atď.) oddiely vytvárať v počte 75—100 ľudí. Taká jednotka je schopná samostatne viesť všetky formy partizánskeho boja a je vážnou silou v boji s horskými trestnými výpravami nepriateľa.

Urobiť opatrenia, aby oddiely v najbližšom čase dosiahli uvedený počet.

5. Takmer vo všetkých osadách sa usadil obrovský počet ozbrojených i neozbrojených bývalých partizánov, vojakov a dôstojníkov československej armády. Týchto ľudí treba v najkratšom čase znova organizovať v bojové jednotky.

Jednu časť, najlepšiu, zaradiť do operujúcich oddielov, zo všetkých ostatných vytvoriť ilegálne oddiely a skupiny, ktoré začnú aktívny ozbrojený boj v čase povstania, t. j. keď sa Červená armáda priblíži k danej osade na vzdialenosť 10—15 km.

6. V mnohých dolinách, horách a lesoch sa nachádza značné množstvo rozptýlených oddielov a skupín partizánov, vojakov a dôstojníkov československej armády. Väčšina z nich neodhodila zbrane, ale neprejavuje ani nijakú činnosť. Jednoducho prečkáva v očakávaní príchodu Červenej armády. A druhá časť, hoci sa nazýva partizánmi, drancuje obyvateľstvo.

Kategoricky žiadam všetkých veliteľov oddielov, plukov, brigád, aby si podriadili všetky skupiny a oddiely partizánov, vojakov a dôstojníkov, ktorí stratili spojenie so svojim velením. Kto sa nepodriadi — postupovať s ním ako s dezertérom, vymeniť veliteľov, degradovať ich a preradiť do iných oddielov, menovať nových veliteľov.

III. Príprava povstania a čas povstania

1. Základnou organizujúcou silou prípravy povstania a jeho uskutočnenia sú operujúce partizánske oddiely, pluky, brigády a miestne ilegálne organizácie komunistickej strany.

2. Vo všetkých osadách, a predovšetkým v tých, ktoré ležia ďaleko od železničných a cestných komunikácií, každý oddiel, pluk, brigáda majú vynaložiť všetko úsilie na organizáciu ilegálnych ozbrojených oddielov a skupín v týchto osadách.

3. Všetky organizované ilegálne oddiely a skupiny začnú otvorený ozbrojený boj, keď sa Červená armáda priblíži k danej osade na vzdialenosť 10—15 km, t. j. na vzdialenosť účinnej delostreleckej paľby Červenej armády.

Do tých čias musia ilegálne oddiely a skupiny maximálne zatajovať svoju činnosť a celú prípravnú prácu robiť prísne konšpiratívne.

4. Jedna skupina nesmie poznať druhú.

5. Keď sa priblížia predné jednotky Červenej armády a nemecké vojská začnú ustupovať, každý oddiel a skupina podľa vopred vypracovaného plánu musia začať paľbu zo všetkých druhov zbraní, zo všetkých povalí, spoza všetkých rohov atď.

¹ Nečitateľné slovo.

6. V záujme organizácie ilegálnych oddielov a skupín, aby sa s nimi nadviazalo spojenie a určili úlohy — poslať do osád najspolahlivejších a preverených ľudí.

7. Všetky oddiely, pluky a brigády musia okamžite rozvinúť prácu na vydávaní a rozširovaní letákov k obyvateľstvu, vojakom a dôstojníkom československej armády v masovom meradle. Povstanie nespomínať. Hovoriť o organizácii partizánskych oddielov, o skrytí zbraní, streliva, o pomoci partizánom atď.

Zvláštne letáky písať pre gardistov, nemeckých vojakov a dôstojníkov, pre vlasovcov.

8. V letákoch i ústne oboznamovať všetkých partizánov, vojakov a dôstojníkov s tým, že československá londýnska vláda a Slovenská národná rada prijali uznesenie o vyznamenaní najvyššími štátnymi radmi všetkých partizánov, vojakov a dôstojníkov, ktorí neodložili zbraň a pokračujú v boji s Nemcami do príchodu Červenej armády.

9. Všetkým oddielom, plukom a brigádam sa kategoricky zakazuje odchádzať z určených priestorov na východ, aby sa spojili s jednotkami Červenej armády.

Spojíť sa s Červenou armádou sa povoľuje len v prípade, keď Červená armáda oslobodila daný priestor.

Veliteľ part. hnutia v Československu
plukovník (Asmolov)
Náčelník HŠPH v Československu
major (Studenskij)

AŮD KSČ Praha. 1945/132, 6-11. Odpis(?) Rukopis. (Z ruštiny preložila TS.)

559

1944, december 9. Bratislava. — Zpráva úradu pohotovostnej skupiny H bezpečnostnej polície a bezpečnostnej služby o výsledkoch „zabezpečovania slovenského priestoru“.¹

1. Slovenský priestor sa zabezpečuje piatimi pohotovostnými, resp. zvláštnymi oddielmi v Bratislave, Ružomberku, Trenčíne, Banskej Bystrici a Nitre s nateraz 24 opornými bodmi a vedľajšími úradovňami.

2. Zaistených bolo dosiaľ dovedna: 12 937, z toho

židia	9653
banditi	3409
prebehľáci	2136
kladúci odpor	714
Cigáni	172
iní	546
sonderbehandelt ²	2237
prevedených do nemeckých konc. táborov:	
židia	8975
iných	530

3. Hlavnému úradu ríšskej bezpečnosti v Berlíne boli odovzdaní títo povstaleckí vodcovia:

¹ Na priepise zprávy nie je určený adresát.

² V nacistickej terminológii „sonderbehandelt“ — podrobení zvláštnemu zachádzaniu, t. j. usmrtení.